PLAN DZIAŁANIA
KT 197
ds. Płytek i Sanitarnych Wyrobów Ceramicznych

SPIS TREŚCI

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT 2
2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT 2
3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT 6
4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT 6
5. CZŁONKOSTWO W OT 6
6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI 7
7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC 8
8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT 8
9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE 8

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT

KT 197 obejmuje swoim zakresem tematycznym definiowanie, klasyfikacje, wymagania i metody badań płytek ceramicznych i sanitarnych wyrobów ceramicznych. KT 197 zajmuje się opiniowaniem i uzgadnianiem stanowiska krajowego do projektów Norm Europejskich, a także tworzeniem polskich wersji językowych norm EN opracowywanych w CEN/TC 163 oraz CEN/TC 67 a także opracowywaniem norm własnych w zależności od potrzeb.

Zakres działalności KT 197 dotyczy środowiska biznesowego przemysłu producentów płytek ceramicznych oraz sanitarnych wyrobów ceramicznych.

Korzyści z działalności KT 197 wynikają z wdrażania nowych norm materiałowych i norm na wyroby wprowadzające innowacyjne materiały i nowoczesne technologie.

Priorytetem w pracach KT 197 jest opiniowanie i wprowadzanie Norm Europejskich do zbioru Polskich Norm.

Szczególną uwagę przy tłumaczeniu Norm Europejskich zwraca się na normy zharmonizowane, na podstawie których można znakować znakiem CE poszczególne wyroby.

2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT 197 znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania: polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe.

Środowisko biznesowe KT 197 obejmuje firmy i instytucje związane z ceramicznymi wyrobami użytkowymi w postaci płytek oraz wyrobów sanitarnych.

Głównymi zainteresowanymi są producenci ceramicznych płytek i ceramicznych wyrobów sanitarnych służących do wyposażenia łazienek i kuchni i innych pomieszczeń.

Do kluczowych wyrobów należą:

- płytki ceramiczne do zastosowania we wnętrzach budynków, w tym do wykładania ścian, podłóg i schodów,
- płytki ceramiczne przeznaczone do użytku na zewnątrz budynków, takie jak płytki elewacyjne, płytki na tarasy i podesty, płytki na schody oraz płytki chodnikowe ceramiczne,
- mozaiki ceramiczne oraz dekoracje ceramiczne w postaci listew i różnorodnych kształtek,
- płytki ceramiczne stosowane jako blaty meblowe,

- wielkoformatowe płytki ceramiczne,
- wyroby sanitarne, w tym:
    - umywalki (stojące na postumencie, wiszące, na meblowe),
    - miski ustępowe (stojące, wiszące, ze zbiornikiem, z niezależnym zbiornikiem),
    - zbiorniki spłukujące,
    - bidety (stojące, wiszące),
    - brodziki natryskowe,
    - pisuary,
    - wanny,
    - zlewozmywaki.

Produkcja powyższych wyrobów oparta jest na naturalnych surowcach mineralnych, takich jak: gliny, kaoliny, skalenie, dolomity, piaski, a także na syntetycznych produktach jak fryty, pigmenty, farby, które umożliwiają uzyskanie pożądanych właściwości technicznych i estetycznych wyrobów.

Technologia produkcji zależy od rodzaju wyrobów, ale ogólnie polega na przygotowaniu z odpowiedniego zestawu surowców, masy ceramicznej w postaci pulpy, granulatu lub masy lejnej o odpowiednich parametrach jakościowych, z których formowane są poszczególne wyroby. Płytki ceramiczne wytwarzane są z granulatu metodą prasowania na sucho lub z pulpy metodą ciągnienia. Wyroby sanitarne z zawiesiny wodnej metodą odlewania grawitacyjnego lub ciśnieniowego. Wyformowane tzw. surowe wyroby, po wstępnym suszeniu poddawane są dalszej obróbce w postaci szkliwienia i dekorowania dla płytek lub szkliwienia – dla wyrobów sanitarnych, a następnie poddawane procesowi wypalania w piecach rolkowych o pracy ciągłej lub w piecach okresowych. Proces wypalania w odpowiednich temperaturach ma na celu spieczenie wyrobu i uzyskanie niezbędnych właściwości mechanicznych i użytkowych. Płytki ceramiczne mogą być poddawane następnie polerowaniu oraz rektyfikacji (szlifowaniu krawędzi w celu uzyskania jednolitego wymiaru).

Firmy działające w tym sektorze korzystają z zaawansowanych technologii produkcyjnych, które pozwalają na tworzenie wyrobów o wysokiej trwałości, odporności na uszkodzenia mechaniczne oraz estetycznym wyglądzie.

Nasiąkliwość wodna wyrobu gotowego jest istotnym parametrem jakościowym charakteryzującym wszystkie wyroby ceramiczne i mającym wpływ na zastosowanie użytkowe. Pozostałe cechy charakteryzujące płytki to odporność szkliwa i całego wyrobu na szok termiczny, odporność na odczynniki chemiczne (w tym środki domowego użytku i dodatki do wody basenowej), odporność na środki plamiące (w tym produkty żywnościowe, np. oliwa, medykamenty, np. jodyna), odporność na

zginanie, odporność na ścieranie wgłębne płytek nieszkliwionych, odporność na ścieranie szkliwa, odporność na poślizg, mrozoodporność. Płytki poddawane są także badaniom pod kątem uwalniania substancji niebezpiecznych takich jak kadm oraz ołów.

Wyroby sanitarne muszą spełniać wymogi jakościowe dotyczące szkliwa (odporność na ścieranie i zarysowanie oraz plamienie) oraz wymogi użytkowe, odpowiednio do rodzaju wyrobu, jak odprowadzanie wody, odprowadzanie zanieczyszczeń stałych i ciekłych, wytrzymałość na obciążenie mechaniczne, odporność na szok termiczny wyrobu i szkliwa.

Wszystkie cechy charakteryzujące poszczególne wyroby ceramiczne opisane są w normach przedmiotowych zharmonizowanych z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. wraz z późniejszymi zmianami oraz w normach powołanych.

Dla płytek ceramicznych norma zharmonizowana to:

- **PN-EN 14411:2013-04** *Płytki ceramiczne - Definicje, klasyfikacja, charakterystyki, ocena zgodności i znakowanie*.

Dla wyrobów sanitarnych normy zharmonizowane to:

- **PN-EN 14688:2009** *Urządzenia sanitarne - Umywalki - Wymagania funkcjonalne i metody badań*
- **PN-EN 997:2012** *Miski ustępowe z integralnym zamknięciem wodnym*,
- **PN-EN 14055:2011** *Zbiorniki spłukujące do misek ustępowych i pisuarów*,
- **PN-EN 14528:2009** *Bidety - Wymagania funkcjonalne i metody badań*,
- **PN-EN 13407:2008** *Pisuary wiszące - Wymagania funkcjonalności i metody badań*,
- **PN-EN 14527+A1:2012** *Brodziki natryskowe do użytku domowego*.

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Rynek ceramiki sanitarnej

Produkcja największych światowych producentów ceramiki sanitarnej (w mln szt. m²) za rok 2018 kształtuje się następującym poziomie:

PRODUCENT	KRAJ	2018 ROK	UWAGI
Grupa ROCA	Hiszpania	35,4	Zakłady w Polsce
Grupa KOHLER	USA	18	
Grupa GEBERIT	Szwajcaria	12	Właściciel Koła
TOTO Ltd	Japonia	12	
CORONA	Kolumbia	10,9	
LIXIL	Japonia	7-8	
DURATEX	Brazylia	1,2	
CERSANIT	Polska	8	

Źródło: Raport ACIMAC-TILE INTERNATIONAL 1/2020

Rynek płytek ceramicznych

W 2023 roku w Polsce wyprodukowano **80 mln m² płytek**, z czego wyeksportowano **42,9,7 mln m²**.

Import płytek ceramicznych do Polski w latach 2021-2023 (w mln m²):

	2021 ROK	2022 ROK	2023 ROK
razem	31,0	26,4	22,7
Indie	11,0	9,7	10,5
Hiszpania	7,3	6,0	5,0
Włochy	5,7	5,0	2,4
Ukraina	3,0	1,4	2,3
Niemcy	1,3	0,8	0,7
Turcja	1,2	1,5	0,5
Czechy	0,5	0,7	0,5
Bułgaria	0,4	0,3	0,3

Na podstawie danych z raportu Centrum Analiz Branżowych (CAB), *Rynek płytek ceramicznych w Polsce - grudzień 2024*.

Głównymi ograniczeniami dla rynku płytek ceramicznych oraz ceramiki sanitarnej są obecnie rosnąca inflacja i ryzyko geopolityczne z uwagi na wyższe koszty produkcji. Jednym z głównych czynników nacisku jest inflacja, ponieważ wpływa ona na ceny różnych surowców, na przykład gliny, ceramiki, a także metali, które są wykorzystywane do produkcji wyrobów sanitarnych. Niestabilność geopolityczna może również wpłynąć na łańcuch dostaw produkcyjnych z powodu zakłóceń i ogólnych opóźnień w zaopatrzeniu w materiały. Aspekty te skutkują wyższymi kosztami operacyjnymi dla producentów i przekładają się na cenę produktu gotowego.

Na sytuację producentów płytek ceramicznych oraz ceramicznych wyrobów sanitarnych będzie miała wpływ konieczność uwzględnienia w prowadzonej działalności zasad zrównoważonego rozwoju. Dla płytek ceramicznych wymagania te zostały już

zdefiniowane w normie **ISO 17889-1:2021** *Systemy płytek ceramicznych - Zrównoważony rozwój płytek ceramicznych i materiałów instalacyjnych - Część 1: Specyfikacja płytek ceramicznych*.

Obserwuje się umiarkowane zainteresowanie przemysłu w zakresie tworzenia nowych kryteriów technicznych dla wyrobów.

3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT

Komitet Techniczny bierze pod uwagę aspekty środowiskowe oraz wymagania norm dotyczących zrównoważonego rozwoju.

W związku z podejmowanymi przez producentów działaniami dotyczącymi:

- optymalizacji zużycia surowców (zmniejszenie zużycia wody, energii i surowców naturalnych),
- wykorzystania materiałów przyjaznych środowisku(np. materiały nieskotlenkowe),
- recyklingu i wykorzystania odpadów ceramicznych,
- zmniejszenia negatywnego wpływu na jakość powietrza i wody, redukcja emisji gazów cieplarnianych, stosowanie zielonej energii, wprowadzanie instalacji wodorowej,
- bezpieczeństwa użytkowania,

KT przewiduje ewentualną potrzebę aktualizacji w tym zakresie norm przedmiotowych.

4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT

Działalność KT 197 ukierunkowana jest na współpracę z krajowymi jednostkami badawczymi oraz przedstawicielami przemysłu. Istotny obszar stanowi również współpraca z CEN/TC 163 oraz CEN/TC 67, szczególnie w obszarze wdrażania norm zharmonizowanych.

Członkowie komitetu wspierają działania dotyczące dostosowania norm do znowelizowanej wersji Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3110 z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych zasad wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylenia rozporządzenia (UE) nr 305/2011.

5. CZŁONKOSTWO W OT

Zgodnie z aktualnym Zarządzeniem Prezesa PKN w sprawie Organów Technicznych powoływanych przez Prezesa PKN, podstaw ich powoływania oraz zasad powoływania członków i osób funkcyjnych w tych organach, każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w OT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem OT. Każdy członek OT realizuje zadania poprzez swoich reprezentantów.

Członkostwo w OT:

- otwiera możliwość wpływania na treść tworzonych norm na poziomach międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- zapewnia dostęp do treści projektów Norm Międzynarodowych, Europejskich, krajowych w zakresie tematycznym OT;
- daje możliwość kształtowania programu prac normalizacyjnych, co pozwala właściwie planować inwestycje i w konsekwencji zyskać przewagę nad konkurencją;
- ułatwia kontakty biznesowe.

Aktualny skład OT i kontakt do Przewodniczącego OT, Sekretarza OT, właściwego Sektora WPN jest podany na stronie www.pkn.pl, w *Wykazie OT*.

6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

Cele prac KT 197 obejmują:

- współpracę z komitetami technicznymi CEN poprzez uczestnictwo delegatów oraz korespondencyjnie,
- upowszechnienie i wdrożenie nowych i aktualizowanych norm PN-EN do stosowania w Polsce,
- eliminację barier w produkcji i handlu materiałami,
- eliminację barier technicznych w handlu - ułatwienie handlu w kraju, Europie,
- harmonizację specyfikacji technicznych przy ocenie wyrobów budowlanych,
- inicjatywy europejskie i/lub międzynarodowe - propozycje norm, specyfikacji lub raportów,
- promocję ochrony środowiska,
- tłumaczenia Norm Europejskich.

Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

- wyznaczenie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT (np. wprowadzanie do zbioru PN metodą tłumaczenia przede wszystkim zharmonizowanych Norm Europejskich; wprowadzanie do zbioru PN w pierwszej kolejności norm terminologicznych, następnie norm precyzujących metody badań, itp.),
- określenie niezbędnej współpracy z innymi KT/KZ,
- aktywny udział w powstawaniu Norm Europejskich i Międzynarodowych,

- określenie ewentualnych, możliwych do przewidzenia trudności (braku środków finansowych, zagrożeń terminów realizacji prac itp.) i sposobów ich przezwyciężenia,

- wszelkie nowe propozycje i rozwiązania mające na celu usprawnienie pracy KT.

7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) z zakresu działania OT wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN, po akceptacji OT, jest wprowadzany do programu prac OT. OT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac OT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w *Wykazie OT,* po wybraniu numeru właściwego OT.

8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT

Czynnikiem, który może wpłynąć negatywnie na wykonywanie prac normalizacyjnych może być brak środków finansowych na opracowanie danej PN (np. w przypadku ograniczeń budżetowych).

9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

KT 197 przewiduje, że propozycje tematów normalizacyjnych do podjęcia w ramach prac na zamówienie będą dotyczyć nowych obszarów, nieobjętych bieżącym zakresem prac normalizacyjnych.